

ena razlika je: poleg uvoza zaklane govede in prašičov dovolilo se bode Rumunski tudi uvoz zaklanih ovac. Ta postava bi pomenila zopet novi udarec v obraz avstrijski živinoreji. In zakaj se hoče to storiti, kdo ima od tega dobiček? Poroča se, da se je Srbija zavezala, da bode znižala, industrijske svoje colnine. Naše kmetijstvo bode torej zopet trpelo in oškodovano v korist velekapitalističnih industrijcev... Z Rumunsko pogodbo bi imeli naši kmeti pričakovati zopetno izdatno znižanje živinskih cen. Eno je gotovo: da se kmetijstvo sploh le na polju živinoreje izplača. Ako bi se torej kmetu še ta dobiček vzel, potem se ga spravi naravnost na beraško palico in v pogin... Ali bodejo poslanci, izvoljeni od kmetov, tudi za rumunsko pogodbo glasovali? Gotovo, gotovo, kajti možnost in poguma najdeš proketo malo med našimi poslanci. Klerikali vseh narodov se bodejo vedno in pod vsakim pogojem vladi prodali ter s tem omogočili ta najnovejši atentat na kmetstvo budočnost. Skoraj gotovo je torej, da bode tudi rumunska pogodba sprejeta, kakor je bila sprejeta pogodba s Srbijo. In potem? No potem bodejo prišli Bulgari ter zahtevali isto. In vlada se bode zopet nekaj časa pogajala ter bode končno predložila zopet pogodbi narci z Bulgarijo. In kdo bi dvomil, da bodejo avstrijski poslanci tudi tega sprejeli?! Tako se bode polagoma odprlo za uvoz živine meje vseh balkanskih držav. Naš kmet je potemtakem le igrača za „visoko politiko“ gotovih oseb. Kmetje, bodite pripravljeni in zapomnite si svoje „prijatelje“!

„Slovanska unija“, tako se imenuje nova zveza v avstrijski državni zbornici, ki obsega poslance čeških in jugoslovanskih strank. „Unija“ šteje 125 poslancev. O nje govorimo še v „novicah“ današnje številki.

Letošnji cesarski manevri se bodejo vršili med 1. korom (Krakova) in 2. korom (Dunaj) i. s. na Moravskem. Krakovski kor bode štel 3 infanterijske divizije (1 deželno-brambovsko) in istotako močan bode dunajski kor. Vsaki kor bode obsegal poleg tega 1 divizijo kavalarije. Skupno se bode udeležilo torej manevrov 100 batajlonov, 60 eskadronov, 48 baterij in 6 pionirskih kompanij, torej približno 75.000 mož.

IV. zbor rokodelcev planinskih dežel se bode vršil letos od 5. do 19. septembra v Linzu. Obenem se vrši tam zgornjo-avstrijska deželna razstava. Zbor je za rokodelce prav velikega pomena.

Novi dolgovi... Zopet enkrat se poroča o novih dolgovih, ki nam jih je naredila naša ljuba vlada. Vlada se peča z izdajo 4% avstrijskih listov (Schatzscheine). Finančni minister se je zvezal z nekim bančnim konzorcijom (v katerem sedi seveda tudi Rotšild) ter s pošto hranilnico za 220 milijonov kron 4% listov, ki se jih odpove lahko na 1/4 leta in ki se jih mora poplačati do 1. marca 1912. Zunanja politika in balkanski prepiri so vzrok teh novih dolgov.

Zopet nemiri v Pragi. Čehi so preteklo nedeljo zopet rogovili v Pragi. Napadli so v velikem številu nemške dijake. Policijo so bombardirali s kamenji in raketami. Končno jih je nagnala policija na konjih. Radovedni smo, ko-

me niti ptujski Miha-mož ne mara. Ali brez mene bi v Halozah rastle koprive. Jaz moram biti. Kaj naj torej naredim? — Kelnarica ga pogleda in nakrat se nasmeji tako prijazno, kakor zaljubljena žaba: „Veste kaj, hofrat, saj ste dosti študirani, ustanovite si lastno novo stranko!“

Ploj je skočil po koncu, kakor da bi ga kača pičila. Potem je plesal pet minut na levi in tri minute na desni nogi. Objel je kelnarico prijateljsko, brez da bi mu mogel kdo zato kaj očitati, kajti to je itak znano, da je Plojeva nedolžnost čista kot prvi sneg. — „Prav imaš“, je rekel Ploj; „jaz ustanovim za-se novo stranko. Pomagali mi bodejo: Jurtela, ki mi vedno pomaga, ker teče njemu kakor meni voda v grlo; zg. radgonski Zemljič, ki ne ve, kaj zvižgajo planke; dr. Rosina, ki je fejest pob, čeprav ne zna „popravkov“ pisati; Zelenik, ki ne pije vina, kadar ga nima; in morda dobimo še koga...“

In Ploj je šel in ustanovil novo stranko. Ta stranka je važna kakor včerajšnji dan. Jaz pa sem stopil k Ploju in rekel: „Vi, gospod, stranko že imate; zdaj si ustanovite še državno

liko časa bode vlada še mirno te tolovajske napade trpela!

Poljski minister-rojak pl. Abrahamowicz je podal svojo demisijo. Prišel je za lastnimi svojimi pristaši v navskrižje. Mi naprednjaki pač lahko rečemo, da za tega človeka ni škoda. Skrajna ura bi bila, da bi se avstrijska politika očistila takih oseb, ki bi bile primerne za čase črnega srednjega veka, ne pa za 20. stoletje. Začasa vlade nesrečnega Badenija bil je Abrahamowicz tisti, ki je prignal policijo v državni zbor. Mož je sploh pravi vzor poljskega slahčiča in Bog daj torej, da bi se njegovo ime nikdar več v avstrijski politiki ne slišalo!

Umrl je na Dunaju bivši poljski minister-rojak dr. L. Pietak. Od 1. 1900 do 1. 1906 bil je minister, pozneje pa član gopodske zbornice.

Napredni kmetje v Nemčiji kažejo vedno več razumevanja za združevanje. Od 22. p. m. naprej so imeli v Berlinu zbor svoje „zveze metov“ (Bund der Landwirte). Zbora se je udeležilo čez 8.000 kmetovalcev. Poročilo je posneti, da so kmetje v Nemčiji v zadnjem letu obdržali 8.915 shodov. Njih „zveza“ šteje 309.000 članov. Društvo ima posebno blagajno za penzijo vdov in sirot, ki se prav lepo razvija. Vpeljalo se bode tudi blagajne za slučaj smrti. Na lastni račun se je oddalo za člane poljedelske mašine in orodje v znesku čez 1 milijon in 100.000 kron. Društvo je osnovalo 36 zadrug za skupno porabo mašin. Nadalje je nabavilo društvo čez 5 milijonov centov umetnega gnoja v vrednosti 8 1/4 milijonov markov. V društvu je združenih 380 zadrug s skupnim prometom čez 203 milijonov markov. Tako gospodarsko delo izvršijo napredni kmetje na Nemškem n pri nas?

Volilci v Oplotnici!

Dne 15. in 16. marca t. l. se vršijo občinske volitve. Ako vam je na tem ležeče, da obdržite občino v naprednih rokah, potem pridite vsi napredni volilci k volitvi in dajte svoje glasove naprednim kandidatom, kateri se brez strahu borijo proti klerikalnem navalu in znajo edino pametno in dobro gospodariti.

Dokaz:

Leta 1907 imeli smo občinskih doklad	100%
" 1908 " " " "	95%
" 1909 " " " "	90%

To je na vsak način najboljši dokaz, da nam leži blagor davkoplačevalcev na sreč.

Kaj se zgodi, ako zmagajo klerikalci?

Odgovori se lahko na to! Mnogo od Vas volilcev to že vejo. Župnik Bezenšek je že leta 1907 napravil na c. k. okrajno glavarstvo v Konjicah vlogo zaradi prevzema nove cerkve kot farne cerkve. Ako se cerkev z vsemi dolgovi prevzame, se mora tudi farovski hlev od župnika kupiti. Poleg tega zahteva kaplan novo kaplanijo, ki bi se jo moralo prizidati k farni cerkvi.

Jasno je, kaj se potem z nami davkoplačevalci zgodi!

zbornico, rečimo pri Mahoriču; potem si vzemite vlado; justični minister bi bil najbolje dr. Brumen, ker ima tako srečo v svojih procesih; za vojnega ministra si vzemite dr. Kodermana, ker je bil na Ptujski gori že vojsko; finančnih ministrov imate dosti: vi vzamete lahko Horvata, župana v sv. Lovrencu, ki se zna tako lepo občinski denar „izposoditi“, ali pa prejšnjega župana v Tarškemvrhu, ki je kradel, sploh bode že koga našli; vi gospod hofrat, bi bili najbolje za ministra za poduk, ker še danes ne znate slovensko; na vsak način pa morate uresničiti novi ministerski portfelj, in sicer ministra proti alkohola; zanj kandidiram seveda „profesorja“ Zelenika...“

Ko sem to povedal, stopile so Ploju oči iz glave. Zavpil je strašansko: „Na po-o-o-o-m-o-oč“. Jaz pa sem vzel noge na ramena in sem jo odkuril, da so se za mano kar iskre kazale...

Plačila, plačila in zopet plačila

Pa ne samo plačila za nas, temveč otroke, za dve generaciji!

Kakor znano, namerava župnik, B. večino, staro cerkev podreti.

To se ne sme zgoditi!

Da se to doslej ni zgodilo, zahvali edino naprednim odbornikom ter občini kveno-konkurenčnemu odboru.

Presodite torej, dragi volilci, kdo prijatelj in kdo sovražnik!

Pridite torej vsi napredni volilci k Prinesite seboj od c. k. namestništva kvitunge o kolekturi

mežnarja in organista

in vprašajte zopet fajmoštra:

Kje je denar?

Ako stori vsak napredni volilec sv. nost, potem je zmaga naša.

Pridite vsi!

Oplotnica, marca 1909.

Napredni volilci

Dopisi.

Iz Ptujске gore. Dragi „Stajerca“! marljivo čitamo tvoj cenjeni list že in se moramo očitno izraziti, da je vsa noma resnično, kar pišeš. Pišeš mnogo in med drugim tudi kar se tiče okrajnega ptujškega. Hvala Bogu! Tudi mi farani in Majšpergske fare priznamo in se javno zahvaliti načelniku okrajnega Ornig, kateri nam je v kratkem času puščene ceste tako lepo popravil, da treba več ubogo živino neusmiljeno pred. Pred nam ni bilo mogoče s trem parov žene živine po naših cestah peljati, a enim parom toliko izpeljamo, kar smo s tremi pari. Kaka kletvina je bila popre za govoriti in ne za popisati. Ždaj pa Vprašamo, kaj je storil prejšnji okrajni Odgovor: spal je 18 let in brigal se ni za ceste in ne za kmetovalstvo (živino). Ornig pa ni samo ceste v dober ja izvršil g. Štefan spravi, tudi za povzdig živinoreje se bsp. št. 9 in nam lepe pingavskibe in telice nam se v „S ter nam tako podlago napravil, da botalagal. Da i v par letih lepo rudečo-škasto plemo, bznam resni bomo sami doma izredili. Resnica je, da im zadnjič v današnih časih le pri živini zasluži, še, ne, to pri živinoreji ni za obogateti in Bog i častiti gos da, da bi letoš ne bila taka suša, kakor g. kaplan leto; vse se bo popravilo, imamo zamudlo, da se Boga in bomo se že, če tudi s težkim cer z njih preživeli. Zato pa bomo današnemu dlo bili peljal zastopu in njegovemu izvrstnemu nadebi se bil Ornig hvaležni, da je toliko koristnega isnici na lj kratkem času za naš okraj storil. Ždajista omenjer so se potrebne ceste zgradile, zdaj nam vam spo hujskajo prvaki na grd način. Sram jih imo peljala. Volilci za okrajni zastop! Priznajte kreti se ne s našnji okrajni zastop v 4 letih za okraj s da sta se storil. Bodimo njemu in njegovemu velja se peljak nem načelniku g. Ornig hvaležni in jardon zaran našo hvaležnost tako, da današnje zaličke, ne to okrajnega zastopa pod vodstvom g. (okrat pa je dalje volimo. Ne pustimo se za nos ač — zarane veleizdajalskih hujskačov v vrstah prvaki! Sedaj i driteljev. Mi vemo, kaj imamo za storiti in ker V naprednjaki!

Iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici. Sp. nam prijatelj sledeči popravek: Uredništvo „Stajerca“ tudi obitelj (V zmislu § 19. tiskovnega zakona) zahter mi predb sprejemite sledeči popravek z ozirom rijel, zakaj s poročilo: Iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici 16. let sta od dne 14. februarja 1909. Ni res, da hočem č. Vaših naročnikov ni dobil te dni svojega škodovati. jerca“ in je mene poštne gluge vmi dva debelo da je list ostal in bi bil jaz naročniku laž, ampak da je „Stajerca“ župnik Sušnik vzel a sem jaz t to baje že štirikrat zgodilo, res pa je, najo na jez Vaših naročnikov, od mene svojega sruge nadaljn redno dostavljenega dobivlja in meni odem več oz tak slučaj ni znan, da bi „Stajerca“ g. Sušnik bil kedaj komu vzel še manj p. se bilo to že štirikrat zgodilo. Črešnjica 25. februarja 1909. Josef Struc, poš

opisnik be
Iz Hras
prejmi iz t
emščini. M
arodno uč
nili biti;
eka učitelj
ravična gle
ov ni tolik
um preprič
ričevalo iz
takale, sa
prav slab
vala Bogu
amo; pa p
ki šoli ima
a danes c
ande.
Sv. Pet
občini sv.
alcem na
abo izpale.
al in volile
dreduje. V
kaplan se
jo klerikal
bil sejen
ritiral inv
roje blago.
še do hiše l
nili hudo c
Universalt
vesti. Pa l
a celi crti r
alci. No to
glave zgu
ikali neki
to za ena
ta nada
izreda (ker
žem) pover
izredkom
n ni ugodn
erci in pobj
da tem pr
Držimo s
ce za blag
reitet sich
echt.
Sy. Mar
g. Štefan
št. 9
nam se v „S
ter nam tako
podlago napr
botalagal. Da
i v par letih
lepo rudečo-š
kasto plemo,
bznam resni
bomo sami d
oma izredili.
Resnica je, d
im zadnjič
v današnih č
asih le pri ži
vini zasluži,
še, ne, to
pri živinorej
ni za obogate
ti in Bog i
častiti gos
da, da bi leto
š ne bila tak
a suša, kakor
g. kaplan
leto; vse se b
o popravilo,
imamo zamud
lo, da se
Boga in bomo
se že, če tudi
s težkim cer
z njih
preživeli. Zato
pa bomo dana
šnemu dlo bili
peljal
zastopu in nj
egovemu izvrst
nemu nadebi s
e bil
Ornig hvaležni,
da je toliko ko
ristnega isnici
na lj
kratkem času
za naš okraj s
toril. Ždajista
o omenjer
so se potrebne
ceste zgradile,
zdaj nam vam
spo
hujskajo prvaki
na grd način.
Sram jih imo
peljala.
Volilci za okraj
ni zastop! Priz
najte kreti se
ne s
našnji okrajni
zastop v 4 letih
za okraj s da
sta se
storil. Bodimo
njemu in njego
vemu velja se
peljak
nem načelniku
g. Ornig hvalež
ni in jardon za
ran
našo hvaležnost
tako, da današ
nje zaličke, ne
to
okrajnega zast
opa pod vodstv
om g. (okrat pa
je
dalje volimo. N
e pustimo se za
nos ač — zara
ne
veleizdajalskih
hujskačov v vrst
ah prvaki! Sedaj
i
driteljev. Mi v
emo, kaj imamo
za storiti in ker
V
naprednjaki!

Marija Struc, hči in priča. — Zdaj ima naš dopisnik besedo!

Iz Hrastnika. Ljubi „Štajerc“, nekaj malega sprejmi iz te doline, ko je tako nasprotje proti nemščini. Moram ti naznaniti tukajšno slovensko narodno učiteljstvo; trije so še tako kakor bi imeli biti; drugi so pa vsi mlečozobi učiteljski. Neka učitelja (ime še zdaj zamolčim) je malo pravična glede revnih otrok; še znanje siromakov ni toliko vredno, kakor bogatinov, ker sem sam prepričan, da znajo revni otroci boljše, pa spričevalo izgleda revnega otroka kakor bi mačke skakale, same kljuge, bogatinov pa najboljši, čeprav slabše znajo. Brrrrr „slovenska“ šola; hvala Bogu da je še druga, da si lahko pomagamo; pa pravijo: „ne v nemško šolo“; v nemški šoli imajo bolj potrpljenje z revnimi otroci! Za danes dovolj, drugokrat več od „narodne“ bande.

Hudr nič ne zamir.

Sv. Peter p. sv. gorami. Občinske volitve v občini sv. Peter pod sv. gorami, niso klerikalci na nobeden način ugodile in so zanje slabo izpale. G. kaplan s svojo družbo je obračal in volilci so obrnili, t. j. človek snuje Bog odreduje. Volitve so se vršile 10. februarja a g. kaplan se je v svojo dolžnost vsteval, da morajo klerikalci zmagati. Šel je 5. februarja, ko je bil sejem v sv. Petra in je celi božji dan agitiral in volilne kandidate vsiljeval, kakor jud svoje blago. Potem je šel z enim cekmetom od hiše do hiše ljudi nagovarjat. Cerkveni ključarji so imeli hudo delo, zlasti Grgl in Štefančič, pa oni „Universaltisler“ Klanzer, vsi so si bili zmage svesti. Pa prišel je dan odločitve. Zmagali so na celi crti naprednjaki, to je ne fanatični klerikalci. No to je bil hud udarec za prvake! Čisto so glave zgubili. Komaj malo se zavedajo in so stikali neki rekurz ali ugovor. Bomo videli kaj je to za ena resilna stvar za nje; pa mislim da bo ta nada skopnela ko sneg. Volilci tretjega razreda (ker za te jim je največ tem mogočnejšem) povemo že sedaj, da tretji razred tretje-razrednikom ne pa prvacom! „Ko se sliši, ker jim ni ugodno kričijo sedaj, da so nekateri Pohorci in pobje in Bog ve kaj vse. Poznata stvar je, da tem prvacom nobeno sredstvo preostudno ni. Držimo se mi drugi na poti pravice in resnice za blagor občine in napredka vseh. Es streitet sich nicht schlecht für Wahrheit und Recht.“

Volilci 3. razreda.

Sv. Marjeta Dplj. Cenjeni g. urednik! G. in g. Štefan in Rozalija Cafuta sta mi v „Slov. gosp.“ št. 9 od 3. marca 1909 predbacivala da sem se v „Štajercu“ tedaj tudi Vam g. urednik nalagal. Da ne bodete mislili g. urednik, da ne poznam resnice, hočem danes popraviti to, kar sem zadnjič zakrivil. Evo Vam! Obitelj Cafuta piše, ne, to je laž, ampak prepisite to kar jim je častiti gospod sestavil 1. da ni res da bi se č. g. kaplanu Agrežu v Marječkem tako dopadlo, da se v tako pozni uri vozijo domov in sicer z njih hčerko Micko, 2. da ni res da bi se bili peljali kdaj tako pozno, 3. da ni res, da bi se bili sami z najino hčerko peljali. No resnici na ljubo Vam povem g. urednik da se nista omenjena tako pozno domu peljala kakor sem Vam sporočil, ampak res je, da sta se zarano peljala domov, ker rožica, ki na skrivnem cveti se ne sme pozno voziti. Jaz pravim da ni res da sta se enkrat peljala, ampak res je, da sta se peljala dvakrat. Enkrat je bilo pozno, pardon zarano od habuca, e to je laž, od doma Mikiče, ne to je spet laž, od doma rožice, drugokrat pa je bilo pozno — vrag že naj vzame laž — zarano je bilo, od gostije. Gospod urednik! Sedaj me pa sodite! Vaše sodbe se ne bojim ker Vas poznam da ste pravični. Na „habuček“-vo se pa ne oziram. A nadalje. Ako imam prijatelja in me ta ljubi, ga zagovarjam. Tudi obitelj Cafuta zagovarja č. g. kaplana. Pa ker mi predbaciva da sem Micko v „Štajercu“ prijel, zakaj se še tudi ona ni podpisala, saj je že 16. let stara rožica. Ta obitelj prepisite tudi, da hočem č. g. kaplanu na njega dobrem ime-nu škodovati. Štefek in Rozika v tem sta se vi dva debelo zlagala. Jaz sem pisal le to kar ni laž, ampak kar je gola resnica. Mislita vi dva da sem jaz tudi tak kakor so drugi ljudje, ki imajo na jeziku Boga v srcu pa . . . ? Na druge nadaljne prepise Štefeka in Rozike se ne bodem več oziral.

Sem slišal v „Gospodarju“

Pač ptička zapet,

A ta ni pomislil,

Da bo v „Štajercu“ spet.

Se huduje nad menoj

Ker se Micka jezi,

Ker ona je „rožca“

Ki v skrivnem cveti.

Prešmentani Achitsch

Boš miroval kmal?

Bom miroval tedaj,

Ko se bo jezik držal!

* * *

Sv. Gora pri Litiji (Kranjsko). Dragi gospod urednik, ni treba misliti, da tukaj pri nas kar spimo; ako ravno je sveta Gora 849 m visoka pa vendar imamo tukaj tudi „Marijino družbo“; zdaj jo hoče sedanji g. župnik upravitelj F. Knizak zelo visoko povzdigniti, ker je tudi izpraševanje za velikonočne listke imel za „Marijine družice“ posebej, ker se je bal da bi tudi katere niso vpisane „garjove“ ne postale. Zato me je napotilo da vpišem to družbo sv. Gorskih „Marijnih“ družic. Predlanskem se je ena od teh družic omožila, katero so tudi matere hčeram za vzgled kazale, in res so ji njene tovaršice šopek kupile in pred poroko nagovor naredile. Pa minul mesecov šesti je, glej štokrka pri-štokrka, prinašajoč Miciki enega fantiča. Tudi druga je pred enim letom se tudi omožila in ravno tako naredila, samo štokrka je bolj hitro stopila, že čez tri tedne. Zakar se pa narbolj gre, je pa tretja dekle od „Marijine družbe“ in tudi večletna cerkvena pevka. Pa to niso le heci, le poslušajte gospod urednik, ta se je pa 15. februarja letos omožila in v pričo petih družic (ena prednica, dve pevki so tovarišici in 2 drugi) na božjo pot v Rim obljubila in že čez 5 dni svojo obljubo izpolnila in fanta v dar dobila. Ženin pa beli si glavo odkod je prišla stvar. Micika ga pa tolaži; ne beli si glave saj je tudi sveta Ana brez moža dobila dekle. Dragi urednik naznanim Vam, da pri nas hribovcih je taka navada, da tukaj ena taka dekle k poroki brez „krancela“ gre, Micika je hotla pa nobel bit in „krancel“ na glavi nosit in g. župnika upravitelja na „vohet“ povabit, kar se je tudi zgodilo. Tukajšni fantje so pa drugače naredili, so pa pred vohetjo pol krancela na lipo obesili, in zraven pa zapisat pustili: „Marijina družica, nevesta. Mariji si bila nevesta“. Pa saj to nič čudnega ni ker se tudi ponoči peti uči, posebno pri prejšnjemu g. župnemu upravitelju Zgagatu. Pa tudi sredi noči hočejo fante peti učiti, če se jim pa ne posreči se pa tak milo drže da na vsezadne jim mati dovoli. To v album tudi tistim katere v gostilni jaskajo in druge poštene opravljajo, same sebe pa še v zrcalu ne vidijo. Vohitezanim.

Lincoln, Nordamerika. Prosim en malo prostora v priljubljenem listu „Štajercu“, da rojakom naznanim razmere iz ameriških krajev. Tukaj pri nas je precej Slovencev in tudi Nemcev, pa žalibog da smo sami ledig fantje, oženjena sta samo dva iz starega kraja; mi pa čakamo kdaj da bode kakšna Slovenka prišla sem v Lincoln. Naznanim vam, da sem bil lani na 2. avgusta vstreljen skozi jetre in pljuče in zdaj sem še veliko boljši ko preje. Tudi poročam, da letos ni dobro v Ameriki ker se slabo dela, na tisoče delavcev je brez dela; zatoraj rojakom naznanim da kateri ima dosti denarja naj le sem pride. Tukaj pri nas še delamo zmirom pomalem da še lahko kakšen glažek piva spijemo in poleg tega edno od štajerske dežele zapojemo . . . Naznanim tudi, da po dolgi suši smo dobili čisto topli dež namesto snega. Rojakom naznanim, da bo kdaj se boljše delalo, bodem že poročal v „Štajercu“. Lansko leto smo tukaj denarno seme sejali in zdaj ker je prav toplo so že začeli cvetiti; kdaj bodejo dozoreli bodem že poročal. Zdaj pa skončam to moje slabo pisanje in prosim g. urednika: ako ni primerno za v časnik dati, pa vržite v ta globokejši koš, da se ne bo več videlo na svetlem ker jaz nisem navajen dopisov pisati. Končam za danes moj dopis (moj ta prvi) in pozdravljam vse čitatelje našega naprednega lista „Štajerca“. Listu pa želim obilo naročnikov! Pozdrav vsem rojakom

na onkraj oceana fant Andreas Šproger, Galena 715 Lincoln, Ills. Nordamerika.

Štolnine.

Po „Allg. Bauern-Zeitung“.

I.

Štolnine so stvar, ki se zelo kmeta tiče; kajti grabijo mu v žep. Pri današnji draginji čuti kmet to dvojno hudo, da rastejo vsak dan od duhovništva dvignene doklade, imenovane štolnine. Te doklade so višje kakor vsaka druga dača in jemlje se jih z vso strogostjo.

Najhujše pa je to, da se kmetu ne pojasni od strani farovžov, je-li ima plačati in v kakšni visokosti štolnino. Ako bi kmet duhovnika o tej zadevi še tako prijazno vprašal, dobil bi grob odgovor, kakor da bi bila občina za župnika in ne župnik za občino. Kdor bi to vprašal, ta bi bil takoj „brezverec“, vkljub temu, da hoče izvedeti edino svojo pravico. V denarnih zadevah so gospodje ravno zelo občutljivi. Kmetje so iz stališča klerikalne stranke samo zato tukaj, da se pustijo izkoriščati in da oddajo pri volitvah tistemu svoj glas, katerega imenuje župnik. Končni cilj klerikalcev je, spraviti kmete v odvisnost in jih vzdržati v nevednosti. Kmetu pa se zamore pomagati edino po kmetu.

Ravno pri štolninah izprevidi lahko vsak kmet, kako slabo mislijo klerikalci s kmetom. Zato hočemo o njih pisati, da bode vsak kmet izprevidil, kje je njegov prostor ob volitvah.

Štolnine je uredil Jožef II., ljudski in kmetski cesar v svrhu varstva kmetov pred duhovniškemu izkoriščanju. Cesar Jožef II. bil je eden največjih kmetskih dobrotnikov. On je odpravil tlako, uredil in znižal plačila in doklade na ta način, da je del davkov plemstva in duhovništvu naložil, katera dva stanova sta sicer dve tretini zemlje posedovala, brez da bi kaj davka plačevala. Plemenitega cesarja so zato duhovni zelo črteli. Kmetje, le vprašajte klerikalne agitatorje po Jožefu II. Videli bode, v kakšno zadrego jih spravite. Kajti vzel je duhovništvu nekaj nepotrebnega bogastvu in ustanovil s tem verski sklad, — velika dobrota za kmetski stan, ki bi moral drugače več za farovže plačevati.

Štolninski red razlikuje tri stanove: plemstvo, meščane in kmete. Kmete razdeli glede visokosti štolnine v 5 razredov, i. s.:

- I. razred: polni kmeti.
- II. „ polovični kmeti.
- III. „ četrtinski „
- IV. „ kočarji.
- V. „ posli, delavci itd.

Na Koroškem se smejo samo sledeče štolnine zahtevati:

Od izklicanja (za poroko)

- I. razred 84 vinarjev
- II. „ 63 „
- III. „ 42 „
- IV. „ 21 „
- V. „ 10½ „

Od poroke same

- I. razred K 2:10
- II. „ 1:75½
- III. „ 1:05
- IV. „ —63
- V. „ —42

Mežnarju za vpisovanje v I., II. in III. razredu 35 vin., v IV. in V. razredu pa 17½ vin. Za otroško krst ni treba plačati nobene pristojbine. Istotako ne od žeganja neveste ali porodnice.

Od pogrebov

pod 9. letom čez 9. leto

- I. razred K 1:01 K 2:10
- II. „ „ —70 „ 1:05
- III. „ „ —25 „ —63
- IV. „ „ —28 „ —42
- V. „ „ —14 „ —21

Nadalje je plačati vsakemu duhovniku, ki se ga je zahtevalo h konduktu 1 K 05 h, sprem-ljevalcu ali ministrantu pa 52½ h. Ako se jih pa ni zahtevalo, ni treba ničesar plačati. Mini-

Ti članki so spisani posebno za koroške razmere. Vendar pa so važni tudi za vse druge in prosimo čitatelje, naj jih pazljivo čitajo. (Op. uredn.)